

EL MODERNISME

Anglaterra → Arts & Crafts

Alemanya → Jugendstil (contra indústria, van endavant)

França → Art Nouveau

Àustria → Secessionism

Catalunya → Modernisme

Context:

- ★ A finals del s. XIX van aparèixer potències econòmiques no europees com els Estats Units i el Japó, hi ha una època de creixement a causa del naixement de la indústria, les colonitzacions d'Àfrica i Amèrica, l'expansió econòmica, els avenços científics i tecnològics i el creixement demogràfic i Espanya perd a Cuba i a les illes Filipines (passen a ser dels EUA).
- ★ Es produeix una segona Revolució Industrial que va portar a un creixement de la burgesia i la consolidació de l'obrerisme. A tot Europa hi va haver una forta conflictivitat social.
- ★ Entre el 1900 i el 1940 es presenten crisis com a conseqüència de la primera Guerra Mundial (1914-1919), l'augment del socialisme i l'anarquisme i la revolució russa del 1917, on neix l'URSS.
- ★ Es busca l'Art per l'art a tots els nivells artístics (pintura, escultura, arquitectura...).

Característiques:

- ★ Rebuig a l'arquitectura historicista i eclèctica
- ★ Promogut per la burgesia refinada
- ★ No sotmès a les normes del passat
- ★ 1880-1920. Antecedents: Arts & Crafts → volia retornar al disseny artesanal
- ★ Interès pel disseny arquitectònic, mobles i estris domèstics: obra d'art total

ARQUITECTURA:

Característiques tècniques i formals.

- Es combinen materials tradicionals amb altres de nous
- Estructures metàl·liques que sostenen l'edifici, sovint queden a la vista.
- Decoració abundant inspirada en la naturalesa
- Interiors amb plantes lliures i asimètriques
- Gust per les formes corbes i l'asimetria (dynamisme)
- Llum com a protagonista

Catalunya, lligat amb el moviment nacionalista i de reivindicació de la llengua i la cultura.

DOMÈNECH I MUNTANER

1850-1923

Representants Modernisme català
Impulsor Lliga Regionalista
Integra arts decoratives i arquitectura
“Palau de la Música”

ANTONI GAUDÍ

1852-1926

Gran representant Modernisme català
Decoració inspirada en la natura amb una aire oníric i
fantasíes: sostres punxaguts, mosaics...
Solucions arquitectòniques → càlculs matemàtics
Arc parabòlic, gran voltes sense suport.

ESCULTURA:

A Catalunya

MIQUEL BLAY

Representat del modernisme, realisme i simbolisme
Introdueix en l'escultura un realisme extrem
Neix a Olot. Estudiarà a París i a Roma i s'establirà a Madrid.
Imatge d'impotència per les desgràcies i injustícies de la humanitat. La nuesa accentua el
dramatisme.
Escultura a mig camí entre el realisme i el modernisme (expressar idees o símbols).
Influenciat per Rodin.
Representació idealitzada del sofriment humà.

JOSEP LLIMONA 1863-1934

Representant del Modernisme català en escultura

Obtingué una beca per estudiar a Roma

Les seves primeres obres van ser acadèmiques, però a partir d'una estada París, el seu estil, modernisme.

La suavitat i arrodoniment de les seves formes contrasta amb la duresa del material.

La idealització de la figura femenina i de la temàtica de dolor caracteritzen el gust de l'època.

"El desconsol" 1907

MÚSICA:

El nacionalisme musical

El Nacionalisme és un moviment musical que va sorgir en diversos països durant el segle XIX amb el propòsit d'exaltar la identitat musical pròpia d'un país a partir de la recerca de tradicions nacionals i del folklore. El Nacionalisme musical buscava reflectir i deixar constància de la música popular de cada poble.

Aquest moviment s'estén ràpidament per Europa, sobretot en països que, fins al romanticisme havien estat al marge dels moviments culturals com Espanya, Noruega, Finlàndia.

MOBILIARI:

ART NOVEAU:

- Estètica organicista
- Corba com a estructura
- Repertori animal i vegetal
- S'empren tècniques modernes d'artesania (Arts & Crafts, París)
- Materials: fusta, ferro-forjat (ornaments)
- Art unitari

"Banqueta de fumar" Hector Guinard, 1897

Mobiliari ÀUSTRIA i EL SEZESSIONIL:

- Trencar amb l'ensenyament i la producció d'art tradicional. Buscar un estil per la "vida moderna".
- Visió geomètrica i estilitzada de la natura.
- Rebuig de la corba i ús de formes quasi abstractes i geomètriques
- Buscaven funcionalitat i moviment
- Ús de poca decoració però combinació de línies verticals i horitzontals = ritme
- Simplificació formes
- Simbolisme romàntic vienès com en la pintura tindrà gran nivell decoratiu i evocarà al món fantàstic, dels somnis i la dona en una vessant angelical o maligne.

MODA:

Estil Imperi d'inicis del s.XIX:

- Vestit cenyit sota el pit i faldilla llarga que queia fins els peus
- Es prescindirà de la cotilla ja que ara no es remarcava la cintura
- Mostra lleugeresa, senzillesa i naturalitat amb escots pronunciats
- Feia al·lusió a l'antiguitat clàssica

Estil del Romanticisme s.XIX:

- En aquest segle apareixen sastres amb firma pròpia.
Charles Frederick Worth (1825 - 1895), pare de l'alta costura el 1858 obra el seu taller.
- Primeres revistes especialitzades en moda
- La burgesia en serà la protagonista
- Usos de diferents vestimentes en funció dels diferents actes socials com a distinció social
- Segona meitat del segle: apareix la màquina de cosir
- Primers grans magatzems a París (Prinlemps o la Samaritaine)

CARACTERÍSTIQUES:

- Es busca la recreació històrica imitant formes del Gòtic i Renaixement
- Silueta cenyida al màxim amb cotilles reforçades amb barnilles metàl·liques
- S'eixamplen les faldilles amb crinolina o mirinyac
- Home: pantaló, armilla i jaqueta. Dandi.

Finals s.XIX i inicis s.XX:

- Ús polissó (volum part posterior), a partir dels 90 desapareix.
- Indumentària + simple però amb accessoris → mostrar luxe
- 1907. Paul Poiret (1879 -1944), elimina la cotilla i usará els vestits d'Imperi (cenyits a sota el bust) = funcionalitat. S'inspira en estètica grega, russa, etc.
- Serà substituït per Coco Chanel (1883-1971), la rival.
- Mariano Fortuny y Madrazo (1841-1949) fill del pintor, dissenyador, escenògraf i pintor. Wagner el porta a l'idea d'art total.
- Dissenys: Barreja d'estampats en seda, vellut d'inspiració coptes, renaixentistes, musulmans i orientals.
- OBJECTIU: llibertat de moviment i puresa de línies.

LA JOIERA:

Seguint el modernisme, els dissenys són:

- Formes de la natura
- Figures femenines delicades i suaus
- Caràcter escultòric de la joieria
- Ús de pedres precioses
- Inspiració japonesa

RENÉ LALIQUÉ

1860 - 1945

- Feia el disseny de les joies però les encarregava a artesans
- Usará nous materials com el vidre

LLUÍS MASRIERA

1872 - 1928

- Un dels joiers més importants de Catalunya.
- Rescatarà la tècnica de l'esmalt transúcid.

LES PRIMERES AVANTGUARDES

Final s.XIX. → 2ª Revolució Industrial

→ Imperialisme, Anglaterra i França (Europa conquesta Àfrica per:

- Augment població
- Interessos polítics, estratègics i econòmics (controlar comerç)
- Racisme → Missió civilitzadora, aculturització

→ Marxisme i Anarquisme (comunisme) → Revolució Russa

1905. Revolta a Rússia. Diumenge sagnant

1909. 1r Manifest futurista. Marinetti

1917. Revolució Obrera (octubre)

1914-1918. La I Guerra Mundial

- EUA creix (1ª potència econòmica mundial), American Way of Life, Societat de consum. Feliços anys 20 → espectacles de massa
- Europa arruinada.
- Propaganda
- Moviments sufragistes (mà d'obra femenina)

1918. 1r Manifest dadadista. Tristan Tzara.

1922. Marxa sobre Roma → Mussolini pren el poder

1924. 1r Manifest surrealista. André Breton.

1929. Gran Depressió (Crisi econòmica, augment atur, misèria)

- Sobreproducció
- Especulació borsària

1933. Hitler guanya les eleccions (superioritat raça ària, expansió militar, autarquia¹ econòmica)

---

¹ autarquia: quan un país es tanca econòmicament. Sobreviure a través de recursos propis del país.